

Noi masuri de digitalizare și simplificare în Codul de procedura fiscala



Starea de alerta continua în care ne regasim de un an și jumătate conduce la modificari pe care altfel nu le-am fi sperat curând. Cel puțin din perspectiva procedural-fiscala, nu ne-am fi așteptat la verificarea documentara instituita ca regula, la controlul ulterior pentru rambursari TVA sau la simplificarea procedurilor de obținere a unor eșalonari pentru plata principalului și/ sau anularea unor dobânzi.

Proaspat aprobata **Ordonanța 11/2021** pentru modificarea Codului de procedura fiscala ridica la rang de "Cod" masuri provizorii regasite de-a lungul anilor 2020 – 2021. Ceea ce înseamna pe de-o parte ca soluțiile provizorii s-au dovedit eficiente și, pe de alta parte, ca la baza acestor modificari este o realitate care nu s-a modificat înca, din pacate.

Modificarile din sfera procedural-fiscala sunt cele care reflecta pe deplin cele doua principii care stau la baza evoluției fiscale: **digitalizare și simplificare**. Chiar daca majoritatea prevederilor importante au termene de aplicare în 2022, fiecare dintre noi trebuie sa se pregateasca din timp pentru implementarea și bugetarea lor. Bugetul societăților comerciale pentru anul 2022 va ține cont de termene mai scurte de rambursare a TVA dar și de posibilitatea de a solicita eșalonari simplificate a sumelor datorate în ultimul an.

În sfera **digitalizarii** principalele masuri adoptate țin de SAF-T și de obligativitatea utilizării SPV de catre persoane fizice care desfașoara o profesie liberala sau exercita o activitate economica în mod independent.

SAF-T (*Standard Audit File for Tax* - fișierul standard de control fiscal) este recunoscut ca "declarație informativa" ce va conține elemente din evidența contabila și fiscala. Nedepunerea și depunerea incorecta (și necorectata în termen) se vor sancționa cu amenzi de la 500 la 5000 lei. Până la 1 ianuarie 2022 când aceste prevederi vor intra în vigoare, președintele ANAF are treaba: trebuie sa stabileasca prin ordine detalii privind natura informațiilor pe care le conține SAF-T, termenul și procedura de depunere. Indicații cu privire la conținutul acestor viitoare ordine se regasesc deja aici - [Programe si strategii \(anaf.ro\)](#) -, ghidul implementarii SAF-T fiind actualizat la 9 august 2021. Din 01.09.2021 este programata demararea testarii acestor fișiere la nivelul contribuabililor voluntari și este de așteptat ca ordinele președintelui ANAF sa preia observațiile celor care le testeaza.

Între timp, data fiind complexitatea structurii datelor ce vor trebui integrate în aceste fișiere de catre majoritatea contribuabililor din 2023, este indicata identificarea unor specialiști IT care sa sprijine departamentele de contabilitate cu verificarile pe care aceste fișiere standard le vor impune.

Utilizarea serviciilor SPV de catre persoanele fizice independente/ liberale/ autorizate va deveni obligatorie din martie 2022. Codul nu stabilește daca SPV-ul persoanei fizice autorizate se va suprapune cu cel al persoanei fizice titulare și nici care va fi

autoritatea fiscala competenta (cea de la domiciliul persoanei fizice sau cea de la sediul entitații utilizate de aceasta). Se specifica însa ca va exista un singur interlocutor fiscal pentru contribuabilul persoana fizica, și acesta, mai mult digital.

Simplificarea este sfera în care masurile instituite sunt dintre cele surprinzatoare. Nu pentru caracterul de noutate (fusesera deja adoptate de-a lungul anului 2020 - 2021), ci pentru permanentizarea mecanismelor. Cele mai importante, din perspectiva noastra sunt **eșalonarea simplificata și regula controlului ulterior** pentru rambursarea TVA.

În esența, eșalonarea simplificata permite oricarui contribuabil sa amâne plata obligațiilor fiscale pentru 12 luni daca aceste obligații **nu sunt mai vechi de 12 luni**. Condiția vechimii maxime a obligațiilor fiscale reprezinta elementul de noutate. Cum se determina aceasta vechime în situația deciziilor de impunere emise în ultimele 12 luni dar care stabilesc obligații fiscale pentru o perioada anterioara? Noile prevederi nu detaliaza, dar este posibil sa obținem date suplimentare din ordinul prin care președintele ANAF va trebui sa implementeze masura. Este important de notat ca eșalonarea nu se va acorda în situația în care exista obligații fiscale principale sau accesorii nestinse mai vechi de 12 luni. Prin urmare, daca suntem la zi cel puțin la nivelul de acum 12 luni, beneficiem de eșalonare simplificata. Daca exista restanțe, ele blocheaza facilitatea.

În materie de **TVA** se instituie regula controlului ulterior pentru deconturile cu suma negativa de TVA pentru care s-a solicitat rambursarea. Adica, teoretic, banii din TVA se vor obține mai repede. Excepțiile cele mai notabile sunt primul decont dupa înregistrarea în scopuri de TVA sau daca soldul provine din perioade de raportare mai vechi de 12 luni. Inspecția se va decide în baza unei analize de risc.

Ceea ce transmit noile prevederi este "conformare". Daca ești la zi cu declarațiile și plățile, prevederile se vor aplica automat și vei putea obține rambursarea sumelor blocate în TVA sau, pentru perioadele mai dificile, eșalonarea plăților. Aceeași idee este integrata și în articolele II și III ale Ordonanței 11/2021 care permit anularea accesoriilor integrate în deciziile de impunere emise pâna la 31.02.2021 sau daca este vorba de verificari documentare, pâna la 31.01.2022.

Daca ținem cont și de mulțimea obligațiilor de raportare, de integrarea sistemelor care permit schimbul de informații în timp real, putem concluziona ca ne aflam în mijlocul unor transformari fiscale care pe de-o parte sunt menite sa conduca la o supraveghere intensa (DAC6 urmarește sa supravegheze și urma intenției unui comportament cu posibile efecte fiscale) și, pe de alta parte, sprijina contribuabilul atunci când plata obligațiilor fiscale devine împovaratoare.

Situația poate fi sintetizata astfel: te conformezi și informezi, ești liber! Informația devine mai importanta, pentru autoritațile fiscale, decât plata. Sa speram ca nu e numai o umbra ceea ce pare a fi un sprijin.